

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

3 юни 2021 година *

„Преюдициално запитване — Социална политика — Принцип на равно третиране в областта на заетостта и професиите — Директива 2000/78/ЕО — Член 6, параграф 1 — Харта на основните права на Европейския съюз — Член 21 — Забрана на дискриминация, основана на възраст — Национална правна уредба, с която се определя възрастова граница от 50 години за достъпа до професията нотариус — Обосноваване“

По дело C-914/19

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Consiglio di Stato (Държавен съвет, Италия) с акт от 19 септември 2019 г., постъпил в Съда на 12 декември 2019 г., в рамките на производство по дело

Ministero della Giustizia

срещу

GN,

при участието на:

НМ,

ЈЛ,

ЈЈ,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: Ал. Арабаджиев (докладчик), председател на състава, А. Kumin, Т. von Danwitz, Р. G. Xuereb и I. Ziemele, съдии,

генерален адвокат: М. Bobek,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за GN, от А. Police, G. Schettino и F. Ferraro, avvocati,

* Език на производството: италиански.

- за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от F. Varrone и G. Santini, avvocati dello Stato,
- за германското правителство, от M. Hellmann и J. Möller, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от D. Martin и B.-R. Killmann, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 10 ДФЕС, член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) и на член 6, параграф 1 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите (ОВ L 303, 2000 г., стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 6, стр. 7).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Ministero della Giustizia (Министерство на правосъдието, Италия) и GN по повод на определянето, със заповед от 21 април 2016 г. на генералния директор на това министерство, с която е обявен конкурс чрез провеждане на изпит за заемане на 500 места за нотариуси, на възрастова граница от 50 години за участие в този конкурс.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съображение 6 от Директива 2000/78 гласи:

„Хартата на Общността за основните социални права на работниците признава важността на борбата срещу всяка форма на дискриминация, включително необходимостта да се предприемат подходящи мерки за социална и икономическа интеграция на възрастните хора и хората с увреждания“.

- 4 По смисъла на член 1 „целта на [тази] директива е да регламентира основната рамка за борба с дискриминацията, основана на религия или убеждение, увреждане, възраст или сексуална ориентация по отношение на заетостта и упражняването на занятие, с оглед прилагането в държавите членки на принципа за равно третиране“.

- 5 Член 2, параграфи 1 и 2 от посочената директива предвижда:

„1. За целите на настоящата директива, „принципът за равно третиране“ означава, че няма да има пряка или непряка дискриминация въз основа[...] на който и да е от признаците, посочени в член 1.

2. За целите на параграф 1:

- а) проява на пряка дискриминация има, когато едно лице е, било е[...] или би било третирано по-малко благоприятно от друго в сравнима ситуация въз основа един от признаците, упоменати в член 1;

[...]“.

6 Член 3, параграф 1, буква а) от Директива 2000/78 уточнява:

„В границите на сферите на компетентност, поверени на Общността, настоящата директива се прилага към всички лица от публичния и частния сектор, включително публични органи, във връзка с:

- а) условията за достъп до заетост, самостоятелна заетост или упражняване на занятие, включително критериите за подбор и условия за наемане на работа, в който и да е клон на дейност на всички нива на професионалната йерархия, включително повишение;

[...]“.

7 Член 6 от тази директива, озаглавен „Оправдаване на разликите в третирането на основание възраст“, предвижда в параграф 1:

„Независимо от член 2, параграф 2, държавите членки могат да регламентират, че разлики в третирането на основание възраст не представлява дискриминация, ако в контекста на национално право, те са обективно и обосновано оправдани от законосъобразна цел, включително законосъобразна политика по заетостта, трудов пазар и цели на професионалното обучение и, ако средствата за постигане на тази цел са подходящи и необходими.

Такива разлики в третирането могат да включват освен другото:

- а) създаването на специални условия за достъп до заетост и професионално обучение, заетост и упражняване на занятие, включително условия за уволнение и възнаграждение, на млади хора, по-възрастни работници, лица, които издържат други лица, за да се насърчава тяхната професионална интеграция или да се осигури тяхната защита;
- б) определянето на минимални условия за възраст, професионален опит или старшинство в службата за достъп до заетост или до определени ползи, свързани със заетостта;
- в) определянето на максимална възраст за наемане, основана на изискване за обучение за дадената длъжност или необходимост от разумен период на заетост преди пенсиониране“.

Италианското право

8 Член 1 от Legge n. 1365, Norme per il conferimento dei posti notarili (Закон № 1365 относно правилата за заемане на места за нотариуси) от 6 август 1926 г. (GURI № 192 от 19 август 1926 г.), в редакцията му, приложима към фактите в главното производство (наричан по-нататък „Закон № 1365/1926“), гласи следното:

„Нотариусите се назначават с указ на президента на републиката след конкурс чрез изпит, който се провежда в Рим поне веднъж годишно, за определения от министъра на правосъдието брой места.

[...]

За да бъдат допуснати до участие в конкурса, кандидатите трябва:

[...]

b) да не са навършили 50-годишна възраст към датата на обявлението за конкурса;

[...]“.

9 Член 7 от Закон № 1365/1926 предвижда:

„Действащите нотариуси се освобождават от длъжност с указ на президента на републиката при навършване на 75-годишна възраст“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 10 Със заповед от 21 април 2016 г. Министерството на правосъдието организира конкурс чрез провеждане на изпит с цел заемане на 500 места за нотариуси. В тази заповед се определя възрастова граница от 50 години за участие в този конкурс в съответствие с член 1 от Закон № 1365/1926.
- 11 GN подава жалба пред Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Областен административен съд Лацио, Италия) срещу посочената заповед, с която е изключена от участие в писмените изпити, с мотива че е навършила 50-годишна възраст към датата на обявлението за конкурса.
- 12 Този съд постановява временна мярка, въз основа на която GN е допусната до участие в конкурса. Тя полага успешно всички изпити от посочения конкурс.
- 13 С решение от 28 ноември 2019 г. същият съд обявява жалбата на GN за недопустима, с мотива че след като е издържала изпитите от разглеждания конкурс, правният ѝ интерес е отпаднал.
- 14 Министерството на правосъдието обжалва това съдебно решение пред Consiglio di Stato (Държавен съвет, Италия), тъй като счита, че Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Областен административен съд Лацио) е трябвало да отхвърли жалбата на GN по същество и да не отчита успеха ѝ на изпитите от разглеждания конкурс.
- 15 Запитващата юрисдикция счита, че Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Областен административен съд Лацио) е трябвало да обяви жалбата на GN срещу заповедта от 21 април 2016 г. за допустима, доколкото с нея се определя възрастова граница от 50 години за участие в конкурса за достъп до професията нотариус. Освен това тя счита, че тази възрастова граница съответства на действащото националното законодателство, а именно член 1 от Закон № 1365/1926. Все пак Consiglio di Stato (Държавен съвет) изпитва съмнения относно съвместимостта на тази разпоредба с Директива 2000/78, поради което намира за необходимо да отправи запитване до Съда за решаването на отнесения пред него спор.
- 16 Според тази юрисдикция по-специално се поставя въпросът дали посочената разпоредба може да се счита за обоснована с оглед на изтъкнатите пред нея цели от Министерството на правосъдието за гарантиране на стабилността на упражняването на професията нотариус през значителен период, без да се засяга постигането на равновесие в бюджета на схемата за социално осигуряване на тази професия, като се препятства достъпа до нея на лицата на възраст, близка до предвидената за пенсиониране.

- 17 При тези обстоятелства Consiglio di Stato (Държавен съвет) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Допускат ли член 21 от [Хартата], член 10 ДФЕС и член 6 от Директива [2000/78], в частта им, в която забраняват дискриминацията, основана на възраст, при достъпа до заетост държава членка да може да наложи възрастова граница за достъп до професията нотариус?“.

По преюдициалния въпрос

- 18 С въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 21 от Хартата и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, която определя възрастова граница от 50 години за възможността да се участва в конкурса за достъп до професията нотариус.
- 19 В самото начало следва да се припомни, че забраната на каквато и да е дискриминация, основана по-специално на възраст, се съдържа в член 21 от Хартата и че тази забрана е конкретизирана от Директива 2000/78 в областта на заетостта и професиите (решение от 7 февруари 2019 г., *Escribano Vindel*, C-49/18, EU:C:2019:106, т. 39 и цитираната съдебна практика).
- 20 При това положение, за да се отговори на поставения въпрос, на първо място следва да се провери дали разглежданата в главното производство правна уредба попада в приложното поле на Директива 2000/78 и съдържа разлика в третирането, основана на възраст. При утвърдителен отговор на този въпрос следва да се провери, на второ място, дали тази разлика в третирането може да бъде оправдана с оглед на член 6, параграф 1 от тази директива.
- 21 На първо място, що се отнася до това дали разглежданата в главното производство правна уредба попада в приложното поле на Директива 2000/78, както от заглавието и съображенията, така и от съдържанието и целта на тази директива следва, че тя е насочена към установяване на обща рамка, за да се осигури на всяко лице равно третиране „в областта на заетостта и професиите“, като му се предостави ефикасна защита срещу дискриминацията, основана на един от признаците, упоменати в член 1 от нея, сред които е възрастта (решение от 13 ноември 2014 г., *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, т. 28 и цитираната съдебна практика).
- 22 Освен това, видно по-специално от член 3, параграф 1, буква а) от посочената директива, в рамките на възложената на Европейския съюз компетентност тази директива се прилага към всички лица от публичния и частния сектор, включително публични органи, във връзка по-конкретно с условията за достъп до заетост, самостоятелна заетост или упражняване на занятие, включително критериите за подбор и условия за наемане на работа, в който и да е клон на дейност на всички нива на професионалната йерархия.
- 23 Като обаче предвижда, че само кандидатите, които са на възраст под 50 години към датата на обявлението за конкурса, могат да участват в конкурса за достъп до професията нотариус, член 1 от Закон № 1365/1926 засяга условията за наемане на работа на тази длъжност. Ето защо разглежданата в главното производство правна уредба трябва да се счита за правна уредба, която установя правила относно условията за наемане на работа по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Директива 2000/78.
- 24 При тези обстоятелства разглежданата в главното производство правна уредба попада в приложното поле на Директива 2008/78.
- 25 На второ място, що се отнася до въпроса дали разглежданата в главното производство правна уредба съдържа разлика в третирането на основание възраст по смисъла на член 2, параграф 1 от Директива 2000/78, следва да се припомни, че съгласно тази разпоредба „принципът за равно

третиране“ означава, че няма да има пряка или непряка дискриминация въз основа на който и да е от признаците, посочени в член 1 от нея. В член 2, параграф 2, буква а) от тази директива се пояснява, че за целите на прилагането на параграф 1 от този член 2 проява на пряка дискриминация има, когато едно лице се третира по-малко благоприятно от друго в сравнима ситуация въз основа на един от признаците, упоменати в член 1 от посочената директива (решение от 12 януари 2010 г., *Wolf*, C-229/08, EU:C:2010:3, т. 28 и цитираната съдебна практика).

- 26 В настоящия случай вследствие на прилагането на член 1 от Закон № 1365/1926 определени лица се третират по-неблагоприятно от други, които се намират в сравними ситуации, поради това че са навършили 50 години. Следователно подобна разпоредба въвежда разлика в третирането на основание възраст по смисъла на член 1 и на член 2, параграф 2, буква а) от Директива 2000/78.
- 27 Поради това е необходимо, на трето място, да се провери дали тази разлика в третирането е обоснована с оглед на член 6, параграф 1 от посочената директива.
- 28 Следва да се отбележи, че съгласно първа алинея от тази разпоредба разликата в третирането на основание възраст не представлява дискриминация, ако в контекста на националното право тя е обективно и обоснована оправдана от законосъобразна цел, включително законосъобразна политика по заетостта, трудов пазар и цели на професионалното обучение, и ако средствата за постигане на тази цел са подходящи и необходими.
- 29 В член 6, параграф 1, втора алинея, букви а) и в) от Директива 2000/78 се уточнява също, че такива разлики в третирането могат да включват освен другото, от една страна, създаването на специални условия за достъп до заетост на млади хора, за да се насърчава тяхната професионална интеграция, или, от друга страна, определянето на максимална възраст за наемане, основана на изискване за обучение за дадената длъжност или необходимост от разумен период на заетост преди пенсиониране.
- 30 В това отношение следва да се припомни, че държавите членки разполагат с широка свобода на преценка не само при избора на конкретна цел в областта на социалната политика и заетостта, но и при определянето на мерките, които могат да я осъществят. Тази свобода на преценка обаче не трябва да води до обезсмисляне на прилагането на принципа на недопускане на дискриминация, основана на възраст (решение от 12 октомври 2010 г., *Ingeniørforeningen i Danmark*, C-499/08, EU:C:2010:600, т. 33 и цитираната съдебна практика).
- 31 В случая от акта за преюдициално запитване е видно, че Закон № 1365/1926 не уточнява преследваната цел с член 1, в който се определя възрастова граница от 50 години за участие в конкурса за достъп до професията нотариус. Италианското правителство изтъква в писменото си становище, че разглежданата в главното производство национална правна уредба преследва три цели, а именно, най-напред, гарантиране на стабилността на упражняването на професията нотариус през значителен период преди пенсионирането, така че да се запази жизнеспособността на схемата за социално осигуряване, по-нататък, необходимостта да се защити доброто функциониране на нотариалните правомощия, които се характеризират с висока степен на професионализъм, и накрая, улесняването на приемствеността между поколенията и подмладяването на тази професия.
- 32 В това отношение веднага следва да се припомни, че от член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 не може да се направи заключение, че липсата на уточнение във въпросната правна уредба относно преследваната цел би довела до автоматично изключване на възможността тя да може да бъде обоснована съгласно тази разпоредба. При липсата на такова уточнение е важно други данни, изведени от общия контекст на съответната мярка, да позволяват установяване на целта, с която тя е приета, с оглед упражняване на съдебен контрол за нейната законосъобразност, както и по отношение на това дали средствата, използвани за осъществяването ѝ, са подходящи

и необходими (решение от 21 юли 2011 г., Fuchs и Köhler, C-159/10 и C-160/10, EU:C:2011:508, т. 39). Освен това едновременно позоваване на няколко цели, независимо дали са свързани помежду си, или са класирани по ред на значимост, не представлява пречка за съществуването на законосъобразна цел по смисъла на член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 (решение от 2 април 2020 г., Comune di Gesturi, C-670/18, EU:C:2020:272, т. 33 и цитираната съдебна практика).

- 33 Що се отнася, първо, до целта да се гарантира стабилността на упражняването на професията нотариус през значителен период преди пенсионирането, така че да се запази жизнеспособността на схемата за социално осигуряване, следва да се отбележи, че член 6, параграф 1, буква в) позволява определянето на максимална възраст за наемане, основана на необходимост от разумен период на заетост преди пенсиониране. Що се отнася до запазването на схемата за социално осигуряване на нотариусите, от представената на Съда преписка е видно, че съгласно член 10 от Правилника относно дейността по социално осигуряване и солидарност на Cassa Nazionale del Notariato (Национална каса на нотариусите, Италия), който урежда тази схема, правото на изплащане на пенсия на нотариусите, които прекратяват своята дейност на пределната разрешена за упражняване на тази професия възраст, тоест 75 години по силата на член 7 от Закон № 1365/1926, е обвързано от необходимостта да са я упражнявали в продължение на 20 години. Както отбелязва Европейската комисия в писменото си становище, правото на пенсия, от което се ползват нотариусите по силата на тази правна уредба, не изглежда свързано с възрастовата граница от 50 години, определена в член 1 от посочения закон за допускане до участие в конкурса за достъп, а изглежда е във връзка с минимална продължителност за упражняване на професията. В този смисъл наложените от посочената каса условия за запазване на жизнеспособността на схемата за социално осигуряване на нотариусите изглежда не зависят от тази възрастова граница, което запитващата юрисдикция следва да провери.
- 34 Що се отнася, второ, до необходимостта да се защити доброто функциониране на нотариалните правомощия, тъй като те се характеризират с висока степен на професионализъм, следва да се отбележи, че несъмнено член 6, параграф 1, буква в) от Директива 2000/78 позволява определянето на максимална възраст за наемане, основана на изискване за обучение за дадената длъжност.
- 35 Все пак Комисията подчертава в това отношение, че съгласно националното законодателство кандидатът в конкурса за нотариуси трябва да притежава диплома по право и да удостовери нотариална практика от 18 месеца, която служи за редовен способ за въвеждане в професията нотариус, като всички кандидати, издържали конкурса за нотариуси, се считат за квалифицирани да упражняват професията нотариус след преминаване на задължителен стаж от 120 дни. От това следва, че установената в член 1 от Закон № 1365/1926 възрастова граница от 50 години, изглежда, не преследва целта, посочена в предходната точка, като запитващата юрисдикция трябва да провери това.
- 36 Трето, що се отнася до целта да се улесни приемствеността между поколенията и подмладяването на професията нотариус, следва да се припомни, че законосъобразността на такава цел от общ интерес, свързана с политиката по заетостта, не може да бъде основателно поставена под съмнение, тъй като тя е сред целите, изрично посочени в член 6, параграф 1, първа алинея от Директива 2000/78, а съгласно член 3, параграф 3, първа алинея ДЕС насърчаването на високо равнище на заетост е една от целите на Европейския съюз (вж. в този смисъл решение от 2 април 2020 г., Comune di Gesturi, C-670/18, EU:C:2020:272, т. 36 и цитираната съдебна практика).

- 37 Освен това следва да се припомни, че насърчаването на наемането на работа безспорно е законосъобразна цел на социалната политика или политиката по заетостта на държавите членки, по-специално когато става въпрос за благоприятстване на достъпа на младите хора до упражняването на професия (решение от 19 юли 2017 г., *Abercrombie & Fitch Italia*, C-143/16, EU:C:2017:566, т. 37 и цитираната съдебна практика).
- 38 По-конкретно, може да представлява законосъобразна цел на политиката по заетостта и пазара на труда целта, изразяваща се в установяване на възрастова структура, балансирана между младите и по-възрастните заети лица, за да се благоприятства наемането на работа и повишаването на младите, да се оптимизира управлението на персонала и следователно да се предотвратяват евентуалните правни спорове относно способността на заетото лице да упражнява своята дейност след определена възраст, като същевременно тази цел е насочена към предлагане на качествена услуга в сферата на нотариалната дейност (вж. в този смисъл решение от 21 юли 2011 г., *Fuchs и Köhler*, C-159/10 и C-160/10, EU:C:2011:508, т. 50)
- 39 В случая е важно да се отбележи, че съгласно член 7 от Закон № 1365/1926 нотариусът може да упражнява дейността си до 75-годишна възраст. Освен това италианското правителство не представя доказателства, от които да е видно, че различните възрастови групи биха могли да се конкурират помежду си на специфичния за нотариалната дейност пазар на труда. Напротив, от преписката, с която разполага Съдът, е видно, че в рамките на разглеждания в главното производство конкурс за нотариуси след провеждането на изпитите от този конкурс са допуснати само 419 кандидати, макар да е имало 500 свободни места за нотариуси, които съгласно член 1 от този закон са били запазени за лица на възраст под 50 години. Следователно въведената с този член възрастова граница, изглежда — като това подлежи на проверка от запитващата юрисдикция, — не цели да насърчи достъпа на млади юристи до професията нотариус.
- 40 При тези условия, с оглед на обстоятелствата, посочени в точки 33—39 от настоящото съдебно решение, следва да се констатира, че макар целите да се гарантира стабилността на упражняването на професията нотариус през значителен период преди пенсионирането, да се защити доброто функциониране на нотариалните правомощия и да се улесни приемствеността между поколенията, както и подмладяването на тази професия, на които се позовава италианското правителство, да могат да се считат за законосъобразни по смисъла на член 6, параграф 1 от Директива 2000/78, разглежданата в главното производство национална разпоредба, изглежда, не преследва такива цели, което запитващата юрисдикция следва да провери.
- 41 Ако обаче посочената юрисдикция стигне до извода, че тази разпоредба преследва тези цели, необходимо е също, съгласно самия текст на член 6, параграф 1 от Директива 2000/78, средствата, използвани за постигането на споменатите цели, да са „подходящи и необходими“.
- 42 Ето защо запитващата юрисдикция следва да провери дали член 1 от Закон № 1365/1926 позволява да се постигнат същите цели, без обаче да се засягат прекомерно законосъобразните интереси на кандидатите за професията нотариус на възраст 50 или повече години, които по силата на тази разпоредба са лишени от възможността да упражняват тази професия.
- 43 В това отношение следва да се припомни, че компетентните органи на държавите членки трябва да намерят справедливо равновесие между различните засегнати интереси (решение от 2 април 2020 г., *Comune di Gesturi*, C-670/18, EU:C:2020:272, т. 43 и цитираната съдебна практика).
- 44 Всъщност забраната за дискриминация, основана на възраст, предвидена в член 21, параграф 1 от Хартата, трябва да се тълкува с оглед на правото на труд, признато в член 15, параграф 1 от същата. От това произтича, че следва да се отделя особено внимание на участието на възрастните работници и служители в професионалния живот и следователно в икономическия,

културния и социалния живот. Запазването на тези лица в активния живот благоприятства по-специално многообразието на работната сила. Интересът от запазването на активността на посочените лица обаче следва да се взема предвид при зачитане на други, евентуално разнопосочни интереси (решение от 2 април 2020 г., *Comune di Gesturi*, C-670/18, EU:C:2020:272, т. 44 и цитираната съдебна практика).

- 45 Достатъчно е впрочем да се припомни, що се отнася до първата посочена от италианското правителство цел, че както вече бе изтъкнато в точка 33 от настоящото съдебно решение, правото на изплащане на пенсиите за осигурителен стаж и възраст на нотариусите при достигане на разрешената за упражняването на тази професия възрастова граница от 75 години е обвързано от упражняването ѝ в продължение на поне 20 години.
- 46 Следователно, като определя на 50 години възрастовата граница за достъп до професията нотариус, без да отчита тази минимална продължителност на трудовата заетост, за да може нотариусът да иска изплащане на пенсията за осигурителен стаж и възраст, когато достигне тази възрастова граница от 75 години, член 1 от Закон № 1365/1926, изглежда, надхвърля необходимото — което обаче запитващата юрисдикция следва да провери — за да се гарантира стабилността на упражняването на професията нотариус през значителен период, така че да се запази жизнеспособността на схемата за социално осигуряване.
- 47 Що се отнася до втората цел, която изтъква италианското правителство, както бе посочено в точка 34 от настоящото съдебно решение, член 6, параграф 1, буква в) от Директива 2000/78 позволява определянето на максимална възраст за наемане с оглед на изискване за обучение за дадена длъжност. Както обаче бе подчертано в точка 35 от настоящото съдебно решение, след като това обучение се свежда до задължителен стаж от 120 дни за кандидатите, издържали конкурса за нотариуси, като същевременно последните ще могат да упражняват дейността си до 75-годишна възраст, запазването на участието в този конкурс само за кандидатите на възраст под 50 години, изглежда, надхвърля необходимото за постигане на целта за осигуряване на изискваното обучение за тази дейност.
- 48 Що се отнася до третата цел, запитващата юрисдикция следва да провери дали в случая при упражняване на широката свобода на преценка, с която разполага в областта на социалната политика и политиката по заетостта, националният законодател е постигнал справедливо равновесие между, от една страна, целта да се улесни приемствеността между поколенията и подмладяването на професията нотариус, и от друга страна, необходимостта да се запази участието на по-възрастните работници в професионалния живот, тъй като тези работници са по-уязвими поради тази характеристика. Освен това, както се посочва в съображение 6 от Директива 2000/78, Хартата на Общността за основните социални права на работниците, приета на заседанието на Европейския съвет в Страсбург на 9 декември 1989 г., признава необходимостта да се предприемат подходящи мерки за социална и икономическа интеграция на възрастните хора.
- 49 В това отношение следва да се отбележи, че въвеждането на възрастова граница от 50 години за допускане до конкурса за упражняване на професията нотариус води до увеличаване на наличните места, които ще могат да бъдат заети от млади кандидати, и така може да представлява подходящо средство за осъществяване на целта за улесняване на приемствеността между поколенията и подмладяването на тази професия, стига обаче подобна мярка да не надхвърля необходимото за постигането на тази цел и да не уврежда прекомерно интересите на засегнатите лица. В този контекст националният съд трябва не само да отчете способността на тези лица да упражняват тази професия, но да вземе предвид и вредите, които тази мярка може да причини на съответните лица (вж. в този смисъл решение от 6 ноември 2012 г., *Комисия/Унгария*, C-286/12, EU:C:2012:687, т. 66).

- 50 В случая, от една страна, не се твърди, че въвеждането на възрастова граница от 50 години за допускането до този конкурс е обосновано от способността на тези кандидати да упражняват тази професия. От друга страна, както следва от точка 39 от настоящото съдебно решение, в рамките на разглеждания в главното производство конкурс за нотариуси една немалка част от местата не са били заети и следователно млади кандидати не са имали достъп до професията нотариус, а кандидати, навършили 50-годишна възраст, са били лишени от възможността да докажат уменията си, като участват в този конкурс, така че определянето на тази възрастова граница с член 1 от Закон № 1365/1926, изглежда, надхвърля необходимото за постигането на целта за улесняване на приемствеността между поколенията и подмладяването на тази професия.
- 51 С оглед на всички гореизложени съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 21 от Хартата и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, която определя възрастова граница от 50 години за възможността да се участва в конкурса за достъп до професията нотариус, доколкото подобна правна уредба, изглежда, не преследва целите да се гарантира стабилността на упражняването на тази професията през значителен период преди пенсионирането, да се защити доброто функциониране на нотариалните правомощия и да се улесни приемствеността между поколенията, както и подмладяването на посочената професия, и във всеки случай надхвърля необходимото за постигането на тези цели, което запитващата юрисдикция следва да провери.

По съдебните разноски

- 52 С оглед на обстоятелството, че за страните в главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

Член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, която определя възрастова граница от 50 години за възможността да се участва в конкурса за достъп до професията нотариус, доколкото подобна правна уредба, изглежда, не преследва целите да се гарантира стабилността на упражняването на тази професията през значителен период преди пенсионирането, да се защити доброто функциониране на нотариалните правомощия и да се улесни приемствеността между поколенията, както и подмладяването на посочената професия, и във всеки случай надхвърля необходимото за постигането на тези цели, което запитващата юрисдикция следва да провери.

Подписи